

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-08-908/25-42692/2

Podgorica, 22.12.2025. godine

Za: MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE, Rimski trg br. 46, Podgorica

gospodinu, Vladimiru Jokoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog uredbe o realizaciji i postupku korišćenja IAKS mjera Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III programa) i direktnih plaćanja u poljoprivredi

Veza: Vaš akt broj: 05-308/25-29489/1 od 01.12.2025. godine

Poštovani gospodine Jokoviću,

Povodom *Predloga uredbe o realizaciji i postupku korišćenja IAKS mjera Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III programa) i direktnih plaćanja u poljoprivredi*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga uredbe i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Nakon izvršene analize dostavljenog Predloga uredbe o realizaciji i postupku korišćenja IAKS mjera Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III programa) i direktnih plaćanja u poljoprivredi od strane Direktorata za upravljanje strukturama pretpristupne podrške EU, utvrđeno je da je dokument sa IPA aspekta, pripremljen u skladu sa kriterijumima iz Okvirnog finansijskog IPA III sporazuma, Sektorskog sporazuma za IPARD III i IPARD III programa, kao i da nema negativnih finansijskih efekata, te da se Uredbom omogućava efikasno povlačenje finansijskih sredstava iz pretpristupnih fondova crnogorskim poljoprivrednim proizvođačima.

Ovom Uredbom omogućava se realizacija IPARD III Programa 1.3 verzija, čija je namjera da pripremi crnogorske poljoprivrednike za ulazak u Evropsku uniju, na način što će sredstva iz IPA III – oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja biti iskorišćena u što većoj mjeri. To će za posledicu imati unapređenje kvaliteta proizvoda, povećanje obima proizvodnje, veću konkurentnost i dostizanje EU standarda bezbjednosti hrane u primarnom i prerađivačkom sektoru. Donošenje Uredbe omogućice povlačenje finansijskih sredstava iz pretpristupnih fondova crnogorskim poljoprivrednim proizvođačima koji žive u ruralnim područjima, u cilju dostizanja standarda, ekonomskog, socijalnog i teritorijalnog razvoja, pametnog, održivog i inkluzivnog rasta kroz razvoj fizičkog kapitala i kao odgovor na izazove koji proizilaze iz klimatskih promjena, kroz promovisanje energetske efikasnosti iz obnovljivih izvora energije, kao i za implementaciju godišnjeg Agrobudžeta u dijelu direktnih plaćanja.

Predloženom Uredbom korisniku sredstava podrške definiše se način korišćenja sredstava iz IPARD III programa; definišu se prihvatljivi korisnici, sektori, investicije i troškovi, kao i uslovi koje je potrebno ispuniti radi dobijanja bespovratnih sredstava, te procedura terenske i administrativne kontrole. Na ovaj način korisniku se olakšava uvid u sve uslove i procedure dostupnih sredstava za finansiranje investicija, čime se istovremeno podstiče efikasnija potrošnja sredstava IPARD III programa.

Navedeni ciljevi su u potpunosti usaglašeni sa Strategijom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2022–2028. Takođe, Program je usaglašen sa ciljevima nove Zajedničke poljoprivredne politike EU. IPARD III program usvojen je 29. juna 2022. godine od strane Evropske komisije, a 28. jula 2022. godine od strane Vlade Crne Gore.

Uvođenje novog modela podrške, kako je definisano predloženom Uredbom, ujedno predstavlja i usklađivanje sa pravnom tekovinom Evropske unije u dijelu koji se odnosi na sistem direktnih plaćanja, IAKS mjere i upravljanje poljoprivrednim intervencijama.

Uvidom u dostavljeni materijal i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, navedeno je da je za implementaciju predmetnog akta nije potrebno obezbjeđivanje dodatnih sredstava iz budžeta Crne Gore. Mjere na koje se Uredba odnosi – direktna plaćanja i IAKS mehanizmi za primarne poljoprivredne proizvođače – već se kontinuirano finansiraju iz sredstava Agrobudžeta, u skladu sa godišnjim programom mjera agrarne politike.

S tim u vezi, Ministarstvo finansija, sa aspekta državnog budžeta, nema primjedbi na *Predlog uredbe o realizaciji i postupku IAKS mjera Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III programa) i direktnih plaćanja u poljoprivredi.*

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

Na osnovu člana 11 i člana 26 stav 2 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni list CG“ br. 56/09, 34/14, 1/15, 30/17 i 59/21) i člana 23 Zakona o sprovođenju mjera podrške poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike ribarstva („Službeni list CG“ broj 92/25), Vlada Crne Gore, donosi

Uredba o realizaciji i postupku korišćenja IAKS mjera Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III programa) i direktnih plaćanja u poljoprivredi

Predmet Uredbe

Član 1

Ovom Uredbom propisuje se bliži sadržaj i način ostvarivanja prava na dodjelu podrške, kao i vođenje Evidencije zahtjeva za podršku i zahtjeva za plaćanja kroz mjere direktnih plaćanja i ruralnog razvoja prema površini referentne parcele i grlu/uslovnom grlu (u daljem tekstu: Evidencija zahtjeva) i realizacija i postupak korišćenja sredstava finansijske podrške, koje se sprovode pomoću Integrisanog administrativnog i kontrolnog sistema (u daljem tekstu: IAKS mjere) definisane u skladu sa zakonom kojim se reguliše sprovođenje mjera podrške poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike ribarstva i zakonom koji se reguliše oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja i u skladu sa Programom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD-a III 2021-2027 (u daljem tekstu: IPARD III program).

Ovom Uredbom uređuje se realizacija i postupak korišćenja sredstava finansijske podrške, za sprovođenje mjera:

- Ruralnog razvoja iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske unije (IPA) za „Agro-ekološke- klimatske mjere i mjere organske proizvodnje (u daljem tekstu: Mjera 4) u skladu sa Programom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD III programa za programski period 2021-2027:
 - podmjera 1- Održivo korišćenje planinskih travnjaka (pašnjaka i livada),
 - podmjera 2 - Organska proizvodnja,
 - podmjera 3 - Genetički resursi u poljoprivredi.
- Direktnih plaćanja iz Uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike – Agrobudžet:
 - Direktna plaćanja u biljnoj proizvodnji – osnovna plaćanja;
 - Direktna plaćanja za mladog poljoprivrednika,
 - Proizvodno vezana plaćanja u biljnoj proizvodnji,
 - Plaćanja za područja sa prirodnim ograničenjima (ANC).

Korisnici IAKS mjera

Član 2

Korisnik IAKS mjera podrške mogu biti nosioci poljoprivrednog gazdinstva i organizacije proizvođača, upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa važećim zakonom kojim se reguliše oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja, agrarne politike, podsticaji u poljoprivredi uslovi za njihovo ostvarivanje i pravilnikom kojim se bliže regulišu uslovi za upis u registar poljoprivrednih gazdinstava (u daljem tekstu: RPG) i način prijavljivanja promjena na gazdinstvu (U daljem tekstu: Korisnik).

Organizacije proizvođača iz stava 1 ovog člana moraju biti upisane u Registar organizacija proizvođača u skladu sa Zakonom o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Sredstva podrške se ne mogu koristiti ako je udio državnog vlasništva u kapitalu društva iznad 25%.

Značenje izraza

Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovoj Uredbi imaju sljedeće značenje:

1. Uslovno grlo (u daljem tekstu: UG) - propisana jedinica za poređenje među vrstama i kategorijama domaćih životinja.
2. Oranica je poljoprivredna površina koja se redovno obrađuje zbog proizvodnje jednogodišnjih ili višegodišnjih kultura koje se uzgajaju u plodoredu maksimalno 5 godina. Ova vrsta upotrebe uključuje i površinu i koja je privremeno zasijana travom ili drugim vrstama za stočnu hranu u periodu kraćem od 5 godina. U ovu vrstu upotrebe spada i površina pod ugarom.
3. Staklenici/plastenici na oranici su oranice na kojima se nalaze staklenici ili plastenici (višegodišnji zaštićeni prostori) za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju.
4. Livada je poljoprivredna površina koja se koristi za proizvodnju trave, bilo zasijane ili samonikle i nije uključena u plodored pet ili više godina, a kositi najmanje jednom godišnje.
5. Pašnjak je poljoprivredna površina pokrivena travom, uključujući žbunje i/ili drveće i nije uključena u plodored pet ili više godina, a površina se mora koristiti za ispašu stoke.
6. Voćnjak je poljoprivredna površina zasađena voćnim vrstama uključujući rasadnike.
7. Vinograd je poljoprivredna površina zasađena vinovom lozom.
8. Zasad masline je poljoprivredna površina zasađenja maslinama.
9. Mješoviti zasad višegodišnjih vrsta je poljoprivredna površina sa više vrsta upotrebe višegodišnjih zasada. Ovdje je moguće kombinovati voćnjak, vinograd i zasad masline.
10. Poljoprivredna parcela je neprekinuta površina zemljišta unutar SIZEP parcele koja obuhvata jednu skupinu usjeva ili zasada.
11. Viša sila - prirodni događaj ili ljudska radnja koja se nije mogla predvidjeti ili spriječiti definisana zakonom kojim se reguliše sprovođenje mjera podrške poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike ribarstva.

Implementaciono tijelo

Član 4

Organ nadležan za sprovođenje mjera podrške poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike ribarstva finansiranih iz sredstava Evropske unije i drugih izvora (u daljem tekstu: Agencija), kao implementaciono tijelo za nadzor i kontrolu IAKS mjera, a vodi i koristi sledeće sisteme i baze:

- Registar poljoprivrednih gazdinstava (u daljem tekstu: RPG);
- Evidencije parcela poljoprivrednog zemljišta (u daljem tekstu: SIZEP);
- Evidencija zahtijeva;
- Sistem kontrola i kazni.

Agencija, koristi sledeće sisteme i baze:

- Podatke iz evidencije organa uprave nadležnog za poslove veterinarstva o životinjama (u daljem tekstu: Registar životinja);
- Registar subjekata u organskoj proizvodnji;
- Registar maslinara;
- Vinogradarski registar;

Institucije nadležne za pojedinačne baze podataka i registre, radi sprovođenja mjera IAKS-a, dostavljaju relevantne podatke Agenciji.

Finansiranje

Član 5

Osnov za obračun podrške po površini je prihvatljivi hektar, a osnov za obračun podrške za domaće životinje je UG u skladu sa Prilogom 1 ove Uredbe.

Opšti uslovi za ostvarivanje podrške za IAKS mjere

Član 6

Opšti uslovi za ostvarivanje prava na dodjelu sredstava podrške za IAKS mjere su sljedeći:

- da je gazdinstvo podnosioca zahtjeva registrovano u RPG-u, najkasnije do dana podnošenja zahtjeva za podršku;
- da su površine upisane u SIZEP-u najkasnije do dana podnošenja zahtjeva za podršku;
- da su životinje (uslovna grla) upisane u Registru držalaca životinja u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast identifikacije životinja;
- da je zahtjev podnešen kroz sistem Evidencije zahtjeva u roku propisanom Javnim pozivom;
- da su ispunjeni minimalni uslovi propisani za određenu IAKS mjeru Javnim pozivom;
- da su ispunjeni specifični kriterijumi prihvatljivosti za određenu IAKS mjeru propisani Javnim pozivom; da je nadležnim timovima za kontrolu na terenu omogućeno nesmetano sprovođenje terenske kontrole.

Sprovođenje podmjera Mjere 4

Član 7

Obavezan period za sprovođenje podmjera iz člana 4 ove Uredbe u sklopu mjere 4 je pet godina, računajući od godine podnošenja zahtjeva za ulazak u sistem podrške, odnosno do kraja finansiranja i praćenja IPARD III programa.

U periodu iz stava 1 ovog člana zahtjevana površina ili broj UG ne smije biti umanjen osim u slučaju više sile.

U slučaju povećanja obima proizvodnje, period iz stava 1 ovog člana za novoprijavljene površine i/ili UG računa se od dana podnošenja zahtjeva za novoprijavljene površine i/ili UG, do kraja finansiranja IPARD III programa.

Uslovi prihvatljivosti za dobijanje sredstava podrške za sprovođenje Mjere 4 (Podmjera 1 - Održivo korišćenje planinskih travnjaka (pašnjaka i livada))

Član 8

Pravo na podršku imaju fizička ili pravna lica, nosioci poljoprivrednih gazdinstava, u skladu sa važećim Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju i zakonom kojim se reguliše sprovođenje mjera podrške poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike ribarstva i zakonom i organizacije proizvođača upisane u Registar organizacija proizvođača u skladu sa Zakonom o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Prihvatljivo za podršku je samo zemljište koje je klasifikovano kao pašnjaci i/ili livade koji su upisani u SIZEP sistemu kao površine koje koriste korisnici najkasnije do dana podnošenja zahtjeva za podršku u pogledu kojih ne postoji spor sa ostalim korisnicima podrške.

Individualni korisnici moraju posjedovati/koristiti najmanje 1 ha zemljišta klasifikovanog kao pašnjaci i/ili livade koji su upisani u SIZEP sistemu najkasnije do dana podnošenja zahtjeva za podršku kao površine koje koriste korisnici, u pogledu kojih ne postoji spor sa ostalim korisnicima podrške.

Gustina populacije životinja po hektaru iznosi između 0,5 UG do 1 UG/ha tokom čitavog perioda ugovornih obaveza. Obračun UG je u Prilogu 1 ove Uredbe.

Prihvatljiva površina pašnjaka određuje se množenjem ukupne (grafičke) površine referentne parcele koeficijentom prihvatljivosti, koji je definisan priručnikom kojim se uređuje bliža sadžina i način uspostavljanja evidencije parcela poljoprivrednog zemljišta.

Obaveze korisnika

Član 9

Korisnik podrške je u obavezi da pohađa obuku na temu standarda EU koji se odnose na opšte i posebne ciljeve Zelene agende za Zapadni Balkan i Zelenog sporazuma EU i relevantne

obavezne standarde EU i njihovu implementaciju u pogledu održavanja pašnjaka, koju organizuje institucija koju odobri organ nadležan za poslove poljoprivrede, u (daljem tekstu: Ministarstvo).

Dokazi o ispunjenosti uslova iz stava 1 ovog člana dostavljaju se uz zahtjev za dodjelu podrške.

Stoka (preživari) na pašnjacima mora biti identifikovana u skladu sa važećim zakonima i posjedovati odgovarajuću zootehničku dokumentaciju koja potvrđuje njihovo kretanje.

Ispaša na površinama koje su predmet podrške mora se vršiti najmanje tri mjeseca (90 dana) tokom kalendarske godine.

Korisnik podrške je u obavezi da održava pašnjak kako bi se spriječila ispaša koja bi ugrozila prirodna staništa i divlju floru i faunu u skladu sa zakonskim zahtjevima upravljanja broj 3 i obezbijedilo očuvanje pejzaža i iskorijenile invazivne biljne vrste u skladu sa Dobrim poljoprivrednim i ekološkim uslovima broj 7 koji je naveden u Prilogu 2.

Korisnik podrške je u obavezi da vodi dnevnik ispaše na Obrascu iz Priloga 3 ove Uredbe, kojim se dokazuje da je površina korišćena za ispašu.

Gustina populacije na pašnjaku mora iznositi od 0,5 UG do maksimalno 1 UG/ha pašnjaka.

Korisnik podrške je dužan da sva veterinarska pitanja evidentira i prijavljuje u skladu sa Zakonom o veterinarstvu.

Visina podrške

Član 10

Iznos podrške po prihvatljivom ha utvrđen je važećom verzijom IPARD III programa.

Uslovi prihvatljivosti za dobijanje sredstava podrške za sprovođenje Mjere 4 (Podmjera 2 - Organska proizvodnja u prelaznom periodu)

Član 11

Pravo na podršku imaju fizička i pravna lica upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar organskih proizvođača do dana podnošenja zahtjeva za podršku.

Minimalna površina za ostvarivanje prava na podršku je 0,5 ha.

Svi vidovi proizvodnje su prihvatljivi i mogu se sabirati kako bi se postigla minimalna površina za podršku (višegodišnji zasadi, aromatično i ljekovito bilje, obradivo zemljište).

U slučaju da je korisnik podrške kao površine prijavio livade i/ili pašnjake, gustina populacije mora iznositi od 0,5 UG do maksimalno 1 UG/ha pašnjaka i/ili livada.

Zemljište mora biti upisano u SIZEP sistemu, najkasnije do dana podnošenja zahtjeva za podršku.

Korisnici podrške moraju imati ugovor o kontroli i sertifikaciji organske proizvodnje sa ovlaštenim kontrolnim tijelom u skladu sa Zakonom o organskoj proizvodnji, za oblast za koju apliciraju i to tokom obaveznog petogodišnjeg perioda sprovođenja ove mjere, odnosno do kraja finansiranja IPARD III programa (sa mogućnošću produženja u skladu sa ili do preostale dužine programskog perioda).

Uslovi prihvatljivosti za dobijanje sredstava podrške za sprovođenje Mjere 4 (Podmjera 2 - Organska proizvodnja za proizvođače sa sertifikatom za organsku proizvodnju)

Član 12

Svi vidovi proizvodnje u okviru Podmjere 2 su prihvatljivi i mogu se sabirati kako bi se postigla minimalna površina za podršku (višegodišnji zasadi, aromatično i ljekovito bilje, obradivo zemljište).

U slučaju da je korisnik podrške kao površine prijavio livade i/ili pašnjake, gustina populacije mora iznositi od 0,5 UG do maksimalno 1 UG/ha pašnjaka i/ili livada.

Korisnici podrške moraju imati ugovor o kontroli i sertifikaciji organske proizvodnje sa ovlaštenim kontrolnim tijelom u skladu sa važećim Zakonom o organskoj poljoprivredi, za oblast za koju apliciraju i to tokom obaveznog petogodišnjeg perioda sprovođenja ove mjere, odnosno

do kraja finansiranja IPARD III programa (sa mogućnošću produženja u skladu sa ili do preostale dužine programskog perioda).

Obaveze korisnika

Član 13

Korisnik podrške dužan je pohađati obuku na temu standarda EU koji se odnose na opšte i posebne ciljeve Zelene agende za Zapadni Balkan i Zelenog sporazuma EU i relevantne obavezne standarde EU i njihovu implementaciju i obuke na temu tehnika organske proizvodnje i upotrebe đubriva i pesticida u organskoj proizvodnji, koju organizuje institucija koju odobri Ministarstvo.

Dokazi o ispunjenosti uslova iz st. 1 ovog člana dostavljaju se uz zahtjev za dodjelu podrške.

Korisnik je dužan da upravlja zemljištem u skladu sa važećim Zakonom o organskoj proizvodnji i važećim podzakonskim aktima koji bliže regulišu kriterijume organske proizvodnje.

Korisnici moraju imati ugovor o kontroli i sertifikaciji organske proizvodnje sa ovlaštenim kontrolnim tijelom u skladu sa važećim Zakonom o organskoj proizvodnji za oblast za koju apliciraju tokom cijelog perioda od 5 godina, odnosno do kraja finansiranja IPARD III programom (sa mogućnošću produženja u skladu sa ili do preostale dužine programskog perioda).

Korisnik je u obavezi da vodi evidencije o svim aktivnostima koje se odnose na aktivnosti u okviru ove podmjere.

Korisnik mora posjedovati sertifikat za organsku proizvodnju, do kraja ugovornog perioda za organske proizvođače, a koji se odnosi na podršku korisnika iz članova 11 i 12 ove uredbe.

Korisnik je u obavezi da upotrebljava samo đubriva koja su odobrena za organsku proizvodnju u skladu sa važećim Pravilnikom o bližim pravilima i uslovima za biljnu i stočarsku organsku proizvodnju.

Korisnik je u obavezi da upotrebljava samo sredstava za zaštitu bilja koja su odobrena za organsku proizvodnju u skladu sa važećim Pravilnikom o bližim pravilima i uslovima za biljnu i stočarsku organsku proizvodnju.

Podnosilac zahtjeva obavezan je da održava sertifikaciju blagovremenim podnošenjem prijavne dokumentacije koju zahtijeva ovlašteno kontrolno tijelo za sertifikaciju u organskoj proizvodnji najkasnije do 01. maja tekuće godine.

Visina podrške

Član 14

Iznos podrške po prihvatljivom hektaru utvrđen je važećom verzijom IPARD III programa.

Obaveze ovlaštenog sertifikacionog tijela

Član 15

Ovlašteno kontrolno tijelo za sertifikaciju u organskoj proizvodnji dostavlja Ministarstvu spisak proizvođača koji su podnijeli prijavnu dokumentaciju za sertifikaciju u organskoj proizvodnji.

Podnosioci zahtjeva koji se ne nalaze na spisku ovlaštenog kontrolnog tijela za sertifikaciju neće biti dalje razmatrani.

Kontrolno tijelo za organsku poljoprivrednu proizvodnju dostavlja Ministarstvu podatke o površinama, UG-ima, jedinkama na kojima je potvrđena organska proizvodnja za svakog korisnika podrške na osnovu zapisnika o obavljenoj stručnoj kontroli za godinu podnošenja zahtjeva.

Kontrolno tijelo podatke iz stava 2 ovoga člana dostavlja Ministarstvu u elektronskom obliku a na zahtjev Agencije.

Uslovi prihvatljivosti za životinje za dobijanje sredstava podrške za sprovođenje Mjere 4 (Podmjera 3 - Genetički resursi u poljoprivredi)

Član 16

Pravo na sredstva podrške ima Korisnik sa najmanje 1 ha zemljišta upisanim u SIZEP sistem i sa najmanje 1 UG životinja upisane u Bazu podataka ugroženih autohtonih životinjskih rasa koji vodi Biotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore.

Pregled/spisak prihvatljivih rasa ugroženih životinja utvrđen je važećom verzijom IPARD III programa, a isti će biti sastavni dio Javnog poziva.

Uslovi prihvatljivosti za biljne vrste/sorte e za dobijanje sredstava podrške za sprovođenje Mjere 4 (Podmjera 3 - Genetički resursi u poljoprivredi)

Član 17

Pravo na sredstva podrške ima Korisnik sa najmanje 0,3 ha zemljišta upisanog u Registar poljoprivredjenih gazdinstava i SIZEP sistem do dana podnošenje zahtjeva za podršku.

Zasađene vrste treba da budu upisane u Bazu podataka biljnog genetičkog materijala i Registar ugroženih biljnih vrsta koji vodi Biotehnički fakultet Univerziteta u Crnoj Gori.

Pregled/spisak ugroženih biljnih vrsta utvrđen je važećom verzijom IPARD III programa, a isti će biti sastavni dio Javnog poziva.

Obaveze korisnika

Član 18

Korisnik podrške je dužan pohađati obuku na temu standarda EU koji se odnose na opšte i posebne ciljeve Zelene agende za Zapadni Balkan i Zelenog sporazuma EU i relevantne obavezne standarde EU i njihovu implementaciju u pogledu očuvanja biodiverziteta i obuke na temu tehnika za očuvanje ugroženih vrsta, koju organizuje institucija koju odobri Ministarstvo.

Dokazi o ispunjenosti uslova iz st. 1 ovog člana dostavljaju se uz zahtjev za dodjelu podrške.

Korisnik je u obavezi da vodi evidenciju o veterinarskim i zdravstvenim pitanjima na svom gazdinstvu.

Korisnik je u obavezi da vodi evidencije o svim aktivnostima koje se odnose na aktivnosti u okviru ove podmjere.

Visina podrške

Član 19

Iznos podrške po prihvatljivom ha i UG utvrđen je važećom verzijom IPARD III programa.

Direktna plaćanja

Član 20

Uslovi prihvatljivosti, obaveze korisnika, iznos podrške i raspoloživi budžet na godišnjem nivou, za direktna plaćanja u skladu sa zakonom, definišu se Uredbom o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike (u daljem tekstu: Agrobudžet).

Evidencija zahtjeva

Član 21

Evidencija zahtjeva je elektronska baza podataka koja na osnovu postojećih podataka iz registara iz člana 4 ove uredbe, služi kao pomoćni alat za popunjavanje i podnošenje zahtjeva za IAKS mjere.

Evidencija zahtjeva sadrži sljedeće podatke:

- Podatke o gazdinstvu:
 - Opšti podaci o gazdinstvu;
 - Podaci o parcelama;
 - Parcele prijavljene prethodne godine;
 - Podaci o životinjama.
- Prijavu za subvenciju:
 - Prijava biljne proizvodnje;
 - Prijava životinjske proizvodnje;

- Podnošenje zahtjeva.
- Dostavljenu dokumentaciju.
- Izmjene podnijetih zahtjeva:
 - Izmjena zahtjeva;
 - Prijava više sile.
- Odustajanje od zahtjeva:
 - Djelimično odustajanje od zahtjeva;
 - Potpuno odustajanje od zahtjeva.

Podaci o gazdinstvu

Član 22

Opšti podaci o gazdinstvu u smislu ove Uredbe su podaci koji su izvedeni iz Registra poljoprivrednih gazdinstava.

Podaci o površini i načinu upotrebe parcele u smislu ove Uredbe su podaci koji su izvedeni iz evidencije parcela poljoprivrednog zemljišta.

Parcele prijavljene prethodne godine su parcele za koje je zahtijevana podrška u prethodnoj godini.

Podaci o životinjama u smislu ove Uredbe se preuzimaju elektronskim putem. Ovo su podaci iz evidencije organa uprave nadležnog za poslove veterine.

Jedinstveni zahtjev

Član 23

Jedinstveni zahtjev za podršku (dalje u tekstu: Jedinstveni zahtjev) obuhvata zahtjev za podršku IAKS mjera koji se popunjava kroz elektronske baze Evidencije zahtjeva.

Poljoprivredno gazdinstvo može da podnese jedan jedinstveni zahtjev za tekuću godinu.

Obrazac jedinstvenog zahtjeva nalazi se u Prilogu 4 ove Uredbe, a čine ga sljedeći djelovi:

- Zahtjev za podršku - sadrži osnovne podatke o poljoprivredniku, datum štampanja i potpis podnosioca zahtjeva i potpis službenika;
- Biljna proizvodnja - sadrži alfanumeričke podatke o površinama za koje se zahtijeva podrška iz SIZEP-a i Evidencije zahtjeva sa prijavom za IAKS mjeru/mjere;
- Životinjska proizvodnja - sadrži popis i podatke o grlima/jedinkama/košnicama za koje poljoprivrednik podnosi zahtjev za IAKS mjeru/mjere;
- Izjava korisnika – da je upoznat s pravnim odredbama i obvezama za ostvarivanje podrške iz Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju i ove Uredbe.

Rokovi, mjesto i način podnošenja jedinstvenog zahtjeva

Član 24

Korisnik podnosi Jedinstveni zahtjev u roku definisanom javnim pozivom.

Korisnik popunjava i podnosi Jedinstveni zahtjev elektronski u zakazanom terminu u regionalnim centrima: Odjeljenja za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji, Odjeljenja za savjetodavne poslove u oblasti stočarstva ili Direkcije za regionalnu koordinaciju, uz pomoć savjetnika zaposlenih u ovim jedinicama (u daljem tekstu: savjetnik).

Jedinstveni zahtjev za podršku za IAKS mjere podnosi se na propisanom obrascu - Prilogu 4 koji je sastavni dio ove Uredbe.

Korisnik podrške uz pomoć savjetnika popunjava i podnosi Jedinstveni zahtjev, uz davanje pisane saglasnosti.

Korisnik je odgovoran za sve navedene podatke u Jedinstvenom zahtjevu koje je unio savjetnik a za šta je korisnik dao pisanu saglasnost.

Nosilac ili član gazdinstva potpisuje Jedinstveni zahtjev, čime potvrđuje istinitost podataka.

Jedinstveni zahtjev može potpisati i punomoćnik nosioca gazinstva u granicama ovjerenog punomoćja datog od strane nosioca gazinstva, koje se prilaže uz Jedinstveni zahtjev.

Elektroniski popunjen i odštampan Jedinstveni zahtjev korisnik svojeručno potpisuje i dostavlja savjetniku regionalnog centra. Korisnik podnosi Jedinstveni zahtjev preko sistema Evidencije zahtjeva.

Datumom podnošenja zahtjeva smatra se dan kada korisnik, nakon unosa svih podataka i učitavanja potpisanog obrasca i ovlašćenja, finalizuje zahtjev klikom na opciju „Podnesi zahtjev“ u sistemu.

Podnošenjem zahtjeva u skladu sa ovim članom, isti se automatski registruje u bazi podataka i prosljeđuje u modul za administrativnu kontrolu.

Izmjene i dopune jedinstvenog zahtjeva

Član 25

Za mjere već prijavljene u Jedinstvenom zahtjevu u periodu iz člana 24 ove Uredbe korisnik može zatražiti jednu ili više izmjena Jedinstvenog zahtjeva, u toku trajanja roka za podnošenje zahtjeva.

Izmjene Jedinstvenog zahtjeva korisnik podnosi kao i Jedinstveni zahtjev, iz člana 23 ove Uredbe.

Dopune Jedinstvenog zahtjeva odnose se na dodatnu obavezu dokumentaciju uz Jedinstveni zahtjev, i dostavlja se na zahtjev Agencije kao i Jedinstveni zahtjev, iz člana 23 ove Uredbe.

Odustajanje od Jedinstvenog zahtjeva

Član 26

Korisnik može djelimično ili u potpunosti odustati od Jedinstvenog zahtjeva, odnosno povući zahtjev i/ili dokumentaciju za podršku, osim u slučaju iz stava 4 ovog člana.

Za djelimično odustajanje od Jedinstvenog zahtjeva, kako je to opisuje član 24 ove Uredbe, unosi u Jedinstveni zahtjev podatak o odustajanju od dijela zahtjeva, elektronski popunjen i odštampan Jedinstveni zahtjev korisnik svojeručno potpisuje i dostavlja regionalnom centru.

Za odustajanje od Jedinstvenog zahtjeva u potpunosti, odštampan i potpisan zahtjev dostavlja se regionalnom centru, potpisanu Izjavu o odustajanju od Jedinstvenog zahtjeva koja se nalazi u Prilogu 5 ove Uredbe.

Ako je Ministarstvo već obavijestio korisnika o slučajevima nesuklađenosti u Jedinstvenom zahtjevu ili dokumentaciji za podršku, ili je korisnik obaviješten o namjeri obavljanja kontrole na terenu, ili ako se kontrolom na terenu utvrdi bilo koja neusklađenost, odnosno potpuno ili djelimično odustajanje i/ili povlačenje dijelova Jedinstvenog zahtjeva ili drugih dokumenata nije dozvoljeno.

Stav 4 ovoga člana primjenjuje se na nadzor poljoprivredne, fitosanitarne i veterinarske inspekcije koji vode inspektori ovlašćeni za inspekcijski nadzor u skladu s članom 72 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Viša sila

Član 27

U slučaju više sile prihvatljiv je dokaz izdat od strane nadležnog tijela.

Korisnik je dužan da u roku od 48h prijavi djelovanje više sile nadležnom organu za izdavanje dokaza, osim u slučaju ako je relevantnim zakonodavnim okvirima nije drugačije propisano.

U slučaju više sile, podnosilac ili njegov ovlašćeni zastupnik, je u obavezi da u pisanom obliku dostavi odgovarajući dokaz Agenciji, u roku od 15 radnih dana od dana djelovanja više sile.

Ako podnositelj Jedinog zahtjeva nije mogao ispuniti kriterijume prihvatljivosti ili druge obaveze usled djelovanja više sile u skladu sa stavom 5 ovog člana, podnositelj zahtjeva zadržava svoje pravo na podršku.

Vremenski okviri, površine, grla, jedinice i košnice, računaju se od trenutka djelovanja više sile.

Opšta načela kontrole

Član 28

Kontrola ispunjavanja uslova za IAKS mjere u smislu ove Uredbe obuhvata:

- pravovremenosti, kompletnosti i prihvatljivosti u Jedinom zahtjevu,
 - ispunjavanje kriterijuma za pojedine mjere podrške.
- Provjerama su obuhvaćeni svi korisnici i svi uslovi za zahtijevane mjere podrške.

Provjere se sastoje od:

- administrativnih provjera
- kontrole putem satelitskih snimaka na osnovu podataka satelita Sentinel u okviru programa Copernicus i drugih podataka najmanje iste vrijednosti;
- kontrole putem digitalnih orto-foto snimaka iz SIZEP-a;
- kontrole putem snimaka bespilotnih letilica;
- kontrole terena na licu mjesta.

Agencija sprovodi kontrole na licu mjesta u slučaju da fotointerpretacija satelitskih ili orto-foto snimaka ili bespilotnih letilica ili drugi relevantni dokazi, nijesu doveli do zaključka o prihvatljivosti površine prijavljene za podršku.

Kontrola na terenu

Član 29

Kontrolu na terenu obavljaju kontrolori ovlašćeni od strane Agencije.

Korisnik, član gazdinstva ili njegov punomoćnik dužan je osobi ovlašćenoj za obavljanje kontrole na terenu omogućiti:

- pristup svim poljoprivrednim površinama koje koristi poljoprivrednik, domaćim životinjama, objektima u kojima se obavlja poljoprivredna ili s njom vezana aktivnost;
- uvid u poslovne knjige i dokumentaciju poljoprivrednika;
- fotografisanje poljoprivrednog zemljišta, domaćih životinja, prostora, objekata na poljoprivrednom gazdinstvu;
- pružiti potrebnu pomoć tokom obavljanja kontrole na terenu.

Agencija sprovodi kontrole na terenu na bazi analize rizika i nasumičnim odabirom.

Zahtjev za podršku odbacuje se kao neprihvatljiv u potpunosti, ako korisnik ili njegov punomoćnik ne prihvataju ili spriječe izvođenje dijela kontrole ili kontrole na terenu u potpunosti.

Kontrolori mogu najaviti kontrolu 48 sati unaprijed korisniku, pod uslovima da ciljevi i svrha kontrole na terenu nijesu ugroženi prethodnom najavom.

Lociranje parcela se obavlja na osnovu podataka koje je podnosioc zahtjeva unio u Sistem za identifikaciju zemljišnih parcela.

Podnošenjem zahtjeva podnositelj daje saglasnost da se na svim parcelama koje je locirao u SIZEP-u, i za koje zahtjeva podršku, izvrši kontrola bez njegovog prisustva.

U slučaju kada je podnositelj zahtjeva obaviješten o kontroli na terenu obavezan je prisustvovati istoj, on ili član gazdinstva (iz Registra poljoprivrednih gazdinstava) ili drugo lice sa ovlašćenjem podnosioca zahtjeva ovjerenom u sudu, opštini ili kod notara. Korisnik je u obavezi da detaljno objasni kontrolorima kako da dođu do gazdinstva ili parcela koje su predmet kontrole.

Nakon izvršene kontrole, u slučaju sumnje na nepravilnosti, Agencija će sačiniti izvještaj o stanju na terenu i isti dostaviti korisniku na adresu koja je navedena u Zahtjevu za podršku.

Po prijemu izveštaja o kontroli na terenu podnositelj zahtjeva ima pravo da se izjasni u roku od 3 dana od dana prijema.

Ukoliko se korisnik:

- Ne izjasni, smatra se da je saglasan sa istim i zahtjev se dalje administrativno obrađuje;

- Izjasni, Agencija će još jednom izvršiti uvid u izvještaj o stanju na terenu i fotodokumentaciju, a ukoliko se utvrdi da je potrebno ponoviti kontrolu na terenu, ista će ponovo biti obavljena uz prisustvo podnosioca zahtjeva.
- Izvještaji koji nijesu dostavljeni zbog netačno unešene adrese u Zahtjevu će se smatrati kao dostavljeni.

Podnosilac zahtjeva ima pravo na uvid u fotodokumentaciju u prostorijama Agencije.

Obračun podrške za direktna plaćanja

Član 30

U slučaju da kontrolom nijesu uočena nepoklapanja, podrška se obračunava na osnovu zahtijevanog iznosa.

U slučaju da se kontrolom utvrdi veća površina od prijavljene u zahtjevu, obračun će se vršiti prema podacima iz zahtjeva.

Ako se utvrdi manja površina od navedene u zahtjevu, obračun će se vršiti prema podacima koji su utvrđeni kontrolom na terenu.

U slučaju da se nakon završene kontrole IAKS mjera koje se finansiraju iz nacionalnog budžeta, po određenoj mjeri, utvrdi razlika između odobrenog iznosa sredstava podrške i zahtijevanog iznosa sredstava podrške od 20 do 50%, odobreni iznos će biti umanjen za onoliko procenata za koliko je utvrđeno odstupanje.

Izuzetno od stava 4 ovog člana u slučaju kada je utvrđeno odstupanje veće od 50% podnosilac zahtjeva neće ostvariti pravo na podršku, osim u slučaju više sile.

Obračun podrške za Mjeru 4

Član 31

Ukoliko se utvrdi da je izmjerena površina veća od one prijavljene u zahtjevu, površina navedena u zahtjevu uzima se kao osnova za obračun sredstava podrške.

Ukoliko je površina koje je navedena u zahtjevu za veća od izmjerene površine, podrška se izračunava na osnovu izmjerene površine.

Ukoliko je razlika između ukupne izmjerene površine i ukupne površine navedene u zahtjevu manja ili jednaka 0,1 hektara, izmjerena površina smatra se jednakom površini navedenoj u zahtjevu.

U slučajevima kada razlika između ukupne izmjerene površine i ukupne površine navedene u zahtjevu iznosi više od 20% od ukupne površine navedene u zahtjevu, treći stav ovog člana se neće primjenjivati.

U slučaju nepoklapanja iz stava 2 ovog člana, podrška se izračunava na osnovu izmjerene površine umanjene za dvostruki iznos razlike, ukoliko je ta razlika veća ili jednaka od 3% ili dva hektara, ali ne prelazi 20% izmjerene površine.

Ukoliko je razlika veća od 20% izmjerene površine, neće se odobriti sredstva za podršku.

Ukoliko je broj životinja prijavljenih u zahtjevu za podršku veći od broja utvrđenog administrativnim provjerama ili provjerama na licu mjesta, podrška se izračunava na osnovu broja utvrđenih životinja.

Ukoliko postoji razlika između broja prijavljenih i utvrđenih životinja, ukupan iznos podrške na koji korisnik ima pravo u okviru te mjere podrške, biće umanjen za:

(a) procenat utvrđen kao broj životinja u okviru svih programa pomoći i utvrđen kroz nepravilnosti podijeljen sa brojem svih životinja, ukoliko nije veći od 10%, i

(b) dvostruki procenat utvrđen kao broj životinja u okviru svih programa pomoći i utvrđen kroz nepravilnosti podijeljen sa brojem svih životinja, ako je veći od 10%, ali nije veći od 20%.

Ukoliko je razlika veća od 20% od broja utvrđenih životinja, sredstva za podršku neće biti odobrena.

Kako bi se utvrdio procenat za koji se smanjuje iznos podrške, broj prijavljenih životinja u zahtjevu za podršku i broj onih kod kojih su utvrđene neusklađenosti dijeli se s brojem utvrđenih životinja tokom administrativne i terenske kontrole.

Kriterijumi za bodovanje i rangiranje IAKS mjera finansirane kroz Mjeru 4

Član 32

U slučaju da je ukupan zbir odobrenih sredstava prihvatljivih prijava veći od iznosa raspoloživog, nakon izvršenih kontrola zahtjeva za dodjelu podrške vrši se rangiranje prihvatljivih zahtjeva koji ispunjavaju propisane uslove.

Rangiranje iz stava 1 vrši se u odnosu na hronologiju pristizanja zahtjeva u evidenciji Ministarstva.

Zahtjevi koji ne uđu u rang-listu zbog ograničenih raspoloživih sredstava smatraju se neprihvatljivim i ne podliježu daljem razmatranju.

Odluka o dodjeli sredstava podrške

Član 33

Nakon izvršene administrativne kontrole rangiranja donosi se odluka o dodjeli sredstava podrške.

Odluka o odbijanju zahtjeva za dodjelu podrške

Član 34

Sredstava podrške neće se odobriti ako:

- 1) zahtjev nije blagovremen, potpun i nije izvršena dopuna dokumentacije ukoliko je zatražena od strane ovog Ministarstva;
- 2) zahtjev nije dostavljen na način propisanim ovom Uredbom i javnim pozivima;
- 3) zahtjev ne ispunjava uslove propisane zakonom i ovom Uredbom;
- 4) je protiv podnosioca zahtjeva pokrenut krivični postupak, postupak stečaja ili likvidacije, ili je osuđivan za krivična djela protiv imovine, platnog prometa i privrednog poslovanja i službene dužnosti;
- 5) podnosilac zahtjeva ima neizmirenih obaveza prema Ministarstvu;
- 6) podnosilac zahtjeva nije omogućio obavljanje kontrole na terenu;
- 7) se utvrdi da korisnik sredstava podrške nije u mogućnosti da ispunji uslove i standarde utvrđene zakonom i IPARD III Programom;
- 8) je podnosilac zahtjeva dostavio neistinite ili pogrešne informacije koje se odnose na stvaranje vještačkih uslova sa ciljem dobijanja sredstava podrške;
- 9) je korisnik podrške evidentiran na Listi korisnika koji su zloupotrijebili finansijsku podršku.
- 10) zahtjev nije u skladu sa rang listom zbog ograničenih raspoloživih sredstava.

Povraćaj isplaćenih sredstava podrške

Član 35

U slučaju utvđivanja nepravilnosti nakon isplate sredstava podrške, od korisnika će se tražiti povraćaj isplaćenih sredstava u skladu sa zakonom o sprovođenju mjera podrške poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike ribarstva.

Povraćaj neopravdano isplaćenih sredstava podrške vrši se na osnovu odluke o povraćaju sredstava podrške.

Odluka iz stava 1 ovog člana donosi se ako:

- 1) je korisnik ostvario sredstva na osnovu netačnih podataka, odnosno ostvario suprotno propisanim uslovima, javnom pozivu i ugovoru o dodjeli sredstava podrške;
- 2) je prilikom dodjele ili isplate sredstava podrške nastala administrativna greška;
- 3) su tokom administrativne kontrole zahtjeva za isplatu sredstava podrške u cjelosti utvrđene nepravilnosti ili da je isplata izvršena na osnovu netačnih podataka;
- 4) se nakon izvršene isplate sredstava podrške na osnovu naknadne administrativne kontrole na terenu ili revizije korišćenja isplaćenih sredstava podrške utvrdi nepravilnost učinjena od strane korisnika;
- 5) korisnik ne dopusti obavljanje kontrole na terenu.

Povraćaj sredstava podrške vrši se u roku od 30 dana od dana prijema odluke o povraćaju sredstava.

Ako korisnik sredstava ne izvrši povraćaj u roku od 30 dana od dana prijema odluke o povraćaju sredstava plaća zakonsku zateznu kamatu, osim u slučaju iz stava 2 tačka 2 ovog člana.

Zakonska zatezna kamata za povraćaj sredstava računa se od dana isteka roka za povraćaj sredstava do dana povraćaja sredstava.

Ako korisnik ostvari pravo na isplatu sredstava podrške za novi projekat, a utvrdi se da nije izvršio povraćaj sredstava, odobreni iznos sredstava za isplatu podrške za novi projekat umanjije se za iznos sredstava koji nije vraćen.

Ako je više od dva puta izvršen povraćaj podrške za istog korisnika, korisnik ne može podnijeti zahtjev za dodjelu sredstava podrške u periodu od dvije godine od trenutka posljednjeg sprovedenog povraćaja sredstava podrške.

Prilozi

Član 36

Prilozi 1 do 5 čine sastavni dio ove uredbe.

Član 37

Ova Uredba stupa na snagu danom objave u Službenom listu Crne Gore.

Broj:

Podgorica,

2025. godine

VLADA CRNE GORE

**Predsjednik,
Mr Milojko Spajić**

Prilog 1 - Uslovna grla – koeficijenti

Vrsta životinja	Karakteristike životinja	Koeficijent
Goveda - Bikovi, krave i druga goveda	Stariji od dvije godine	1,0
	Starosti od 6 mjeseci do 2 godine	0,6
	Mlađi od 6 mjeseci	0,4
Konji i magarci stariji od 6 mjeseci		1,0
Ovce i koze		0,15
Svinje	Krmače za priplod, žive težine 50 kg i više	0,5
	Ostale svinje	0,30
Živina	Koke nosilje	0,014
	Ostala živina	0,03

Prilog 2 - Pregled svih pravila i njihova relevantnost prema vrsti proizvodnje (Dobri poljoprivredni i ekološki uslovi -GAEC/ Zakonski zahtjevi upravljanja - SMR

Dobri poljoprivredni i ekološki uslovi -GAEC/ Zakonski zahtjevi upravljanja - SMR										
	Obradivo	Trajni zasa	Trajni travnjaci	Telad	Svinje	Ovce i koze	Živina	Pčele		
GAEC 1 – Očuvanje zaliha ugljenika			☒							
GAEC 2 – Zaštita močvarnih i tresetnih zemljišta	☒	☒	☒							
GAEC 3 – Zabrana spaljivanja žetvenih ostataka na obadivom zemljištu	☒									
GAEC 4 – Uspostavljanje zaštitnih pojaseva duž vodotoka	☒	☒								
GAEC 5 – Upravljanje obradom zemljišta - smanjenje rizika od erozije	☒	☒								
GAEC 6 – Održavanje minimalnog pokrivača zemljišta	☒	☒								
GAEC 7 – Plodored na oranicama, osim usjeva koji rastu pod vodom	☒	☒								
GAEC 8 - Održavanje minimalnog udjela neproduktivnih elemenata i očuvanja pejzažnih obilježja	☒	☒								
GAEC 8-a - Zadržavanje karakteristika pejzaža	☒	☒	☒							
GAEC 8-b - Zabrana sječe živih ograda i drveća	☒	☒	☒							
GAEC 8-c - Izbjegavanje invazivnih biljnih vrsta	☒	☒	☒							
GAEC 9 – Zabrana preoravanja i konverzije ekološki osjetljivih stalnih travnjaka ESPG-a u Natura 2000 područjima		☒	☒							
SMR 1 - Upravljanje vodama i zaštita voda od zagađenja fosfatima										
SMR 1-a Korišćenje voda na bezbjedan i održiv način, uključujući pravilno upravljanje rezervama vode	☒	☒	☒							
SMR 1-b Održivo korišćenje hranljivih materija i zaštita vode od zagađivanja fosfatima	☒	☒	☒							
SMR 2 - Zaštita voda od zagađenja nitratima	☒	☒	☒							
SMR 3 - Očuvanje divljih ptica	☒	☒	☒							
SMR 4 - Očuvanje prirodnih staništa i divlje faune i flore	☒	☒	☒							
SMR 5 - Bezbjednost hrane i stočne hrane										
SMR 6 - Ograničenja upotrebe supstanci sa hormonskim ili tireostatskim dejstvom i beta-agonista u stočarstvu				☒	☒	☒	☒	☒		
SMR 7 – Održiva upotreba pesticida (SZB)	☒	☒		☒	☒	☒	☒	☒		
SMR 8 - Standardi za bezbjednu upotrebu pesticida (SZB)	☒	☒								
SMR 9 - Dobrobit teladi				☒						
SMR 10 - Dobrobit svinja				☒	☒					
SMR 11 - Dobrobit životinja				☒	☒	☒	☒	☒		

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

Obrazac 1 - Dnevnik pašnjaka
Podrška za agroekološke mjere za livade i pašnjake

1. IDBR- RPG									2. Opština	
Ime i prezime										
Registarski broj Registra životinja UBHVFP										
Vlasnik životinja		Goveda ☐ Ovce ☐ Koze ☐								
Držalac životinja		Goveda ☐ Ovce ☐ Koze ☐								
Potpis podnosioca zahtjeva					Datum podnošenja zahtjeva:					

Redni broj	SIZEP parcela ID broj	Domaće ime parcele	Naziv katuna (ako je primjenjiv)	Početak ispaše (datum)	Kraj ispaše (datum)	Broj UG ¹ koja se napasaju	Komentar
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							

Prilog 4 - Obrazac jedinstvenog zahtjeva za podršku

 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	Jedinstveni zahtjev za podršku
Opšti podaci podnosioca zahteva	
Ime i prezime	
Naziv preduzeća	
Adresa prebivališta/sjedišta	
JMBG	
Reg. broj	
PIB	
Broj gazdinstva (Reg. poljopriv. gazdinstava)	
Kontakt telefon	
Email	
Naziv banke	
Broj računa	

Datum podnošenja zahtjeva

Potpis podnosioca zahtjeva

Potpis službenika

Biljna proizvodnja												
RBR	Domaće ime parcele	ID parcele	ID LPIS parcele	Površina parcele (m ²)	Tip proizvodnje	Kultura	Površina pod kulturom (m ²)	Godina sadnje	Razmak unutar reda	Razmak između redova	Broj sadnica	Mere podrške
1												
2												

Podrška se zahtijeva za mladog farmera:

Podrška se zahtjeva za mladog farmera:

Sumarni podaci		
Tip podrške	Mjera 1.1.4. Direktna plaćanja za višegodišnje zasade (m ²)	Mjera 2.2.2 Podrška organskoj proizvodnji (m ²)

1.1.4. - Mjera 1.1.4. Direktna plaćanja za višegodišnje zasade

2.2.2. - Mjera 2.2.2 Podrška organskoj proizvodnji

Datum podnošenja zahtjeva

Potpis podnosioca zahtjeva

Potpis službenika

RBR	Broj ušne markice	Vrsta	Rasa	Pol	Datum rođenja	Zahitjevano podrške
1						
2						
3						
4						

2.2.2. - Mjera 2.2.2 Podrška organskoj proizvodnji

Mera podrške		Mjera 2.2.2 Podrška organskoj proizvodnji	
Tip Životinja		Br.Živ.	Br.UG

Datum podnošenja zahtjeva

Potpis podnosioca zahtjeva

Potpis službenika

IZJAVA KORISNIKA

Svojim potpisom potvrđujem:

- da sam upoznat/a sa odredbama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju;
- da u izmijeniti podatke o gazdinstvu u Registru poljoprivrednih gazdinstava, prije podnošenja ovog zahtjeva, u slučaju promjena u odnosu na prethodni zahtjev;
- da sam upoznat/a da se iznos sredstava za podršku obračunava na osnovu rezultata administrativne kontrole, kontrole na terenu i izvještaja kontrolnog tijela za sertifikaciju u organskoj proizvodnji, tj. da se sprovode umanjenja i sankcije, kako je to propisano Javnim pozivom;
- da u dopustiti u svakom trenutku nesmetan pristup kontroli na terenu;
- da su svi podaci u relevantnim registrima ažurirani i tani;
- da u na zahtjev Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede dostavliti sve potrebne podatke;
- da sam upoznat/a da Zahtjev ne može biti usvojen ukoliko nije kompletan, podnijet u roku i potpisan/peatiran od strane nosioca gazdinstva ili ovlaštenog lica;
- da u kopiju zahtjeva i dokumentaciju, na osnovu kojih sam ostvario pravo na podršku, uvali pet godina od dana podnošenja zahtjeva;
- da sam upoznat/a da Zahtjev ne može biti prihvaćen ukoliko nije potpisan od strane nosioca gazdinstva/odgovorne osobe i ovlaštenog službenika;
- da sam saglasan/a da Direktorat za plaćanja, na web stranici MIDAS-a objavi moje: ime i prezime, opštinu (iz RGP-a), podršku koja je zahtijevana i isplaćena, površine za koje je tražena podrška, iznos podrške po mjerama i iznos sankcija.

•
•
•
•
•
•
•

Datum podnošenja zahtjeva

Potpis podnosioca zahtjeva

Potpis službenika

Prilog 5 - Izjava o odustajanju od jedinstvenog zahtjeva

IZJAVA O ODUSTAJANJU OD ZAHTJEVA ZA DODJELU PODRŠKE ZA

Ja, _____ iz opštine _____, sa poljoprivrednog
gazdinstva _____, dajem sljedeću:

IZJAVU

Odustajem u djelimično od zahtjeva podnijetog dana _____
po Javnom pozivu za dodjelu podrške za _____.

Datum podnošenja

Potpis podnosioca zahtjeva

OBRAZLOŽENJE

I. Pravni osnov za donošenje uredbe

Pravni osnov za donošenje Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja IAKS mjera Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III programa) i direktnih plaćanja u poljoprivredi, sadržan je u članu 11 i članu 26 stav 2 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni list CG“ br. 56/09, 34/14, 1/15, 30/17 i 59/21) i članu 23 Zakona o sprovođenju mjera podrške poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike ribarstva („Službeni list CG“ broj 92/25), kojim je propisano da Vlada Crne Gore uređuje realizaciju i postupak korišćenja sredstava pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD), odnosno bliže uslove za korišćenje i isplatu sredstava podrške, način sprovođenja mjera i pojedinih faza sprovođenja mjera, kontrolni sistem, način podnošenja zahtjeva za korišćenje sredstava podrške i obrasce zahtjeva, kriterijume za bodovanje, rokove u postupku sprovođenja mjera, upravne kazne, način postupanja u slučajevima više sile ili vanrednih okolnosti.

II. Razlozi za donošenje uredbe

Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD III programa–2021-2027 (IPARD III program) izrađen je na bazi strateških i drugih dokumenata vezanih za poljoprivredu i ruralni razvoj, ali i na osnovu socio-ekonomske analize koja se naslanja na prethodno urađene sektorske analize i to za: sektor mesa, sektor mlijeka, sektor voća i povrća, sektor vina, sektor maslina, sektor ribarstva i diverzifikacije ekonomskih aktivnosti. IPARD III program predstavlja jedan sveobuhvatni dokument, koji sadrži pregled opšteg stanja u poljoprivredi, rezultate prethodnih ulaganja u oblast poljoprivrede, rezultate konsultacija sa zainteresovanim stranama, opis tehničkih tijela i operativne strukture kao i mjere kroz koje se Program i sprovodi. Cilj Programa je da pripremi crnogorske poljoprivrednike za ulazak u EU, na način što će sredstva iz IPA III – oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja iskoristiti u što većoj mjeri, a što će za efekat imati unapređenje konkurentnosti, unapređenje održivog gazdovanja resursima, dostizanje EU standarda bezbjednosti hrane i kvaliteta proizvoda u primarnom i prerađivačkom sektoru, poboljšanje kvaliteta života i razvoja ruralnih područja i jačanje kadrovskih kapaciteta.

Navedeni ciljevi su u potpunosti usaglašeni sa Strategijom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2022-2028. Takođe, Program je usaglašen sa ciljevima nove Zajedničke poljoprivredne politike EU.

IPARD III program usvojen je 29. juna 2022. godine od strane Evropske komisije, a 28. jula 2022. godine od strane Vlade Crne Gore.

Metodologija koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka za implementaciju predmetnog Programa je u skladu sa pravilima propisanim Okvirnim finansijskim sporazumom o partnerstvu i Sektorskim sporazumom između Crne Gore, koju predstavlja Vlada Crne Gore i Evropske komisije o pravilima za sprovođenje finansijske pomoći Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta pretpristupne podrške (IPA III). Njima je predviđeno da od ukupno 81.975.947€ koje je opredijeljeno kao bespovratna podrška poljoprivrednim proizvođačima, doprinos EU iznosi 63 miliona € (75% javne

podrške), dok je nacionalno kofinansiranje (doprinos Crne Gore) u iznosu od 18.975.947€ (25 % javne podrške). Bitno je naglasiti da je za implementaciju Mjere 4 IPARD III programom predviđen iznos od 6.329.412€, od čega je EU doprinos 5.380.000€ (85%), dok je nacionalno kofinansiranje (doprinos Crne Gore) u iznosu od 949.412€ (15 % javne podrške).

Kada je riječ o finansiranju mjera koje se tiču direktnih plaćanja u poljoprivredi ne postoje dodatni finansijski troškovi usled donošenja ove Uredbe, budući da se sredstva za ovu namjenu obezbjeđuju na godišnjem nivou donošenjem Uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike – Agrobudžet, a koja se donosi na osnovu Zakona o budžetu Crne Gore.

Razlozi za donošenje ove Uredbe sastoje se u potrebi da se uredi realizacija i postupak korišćenja sredstava finansijske podrške, za sprovođenje mjera ruralnog razvoja iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske unije (IPA) za "Agro-ekološke-klimatske mjere i mjere organske proizvodnje (u daljem tekstu Mjera 4), kao i direktnih plaćanja iz Uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike – Agrobudžet.

Donošenje Uredbe omogućice povlačenje finansijskih sredstava iz pretpristupnih fondova crnogorskim poljoprivrednim proizvođačima koji žive u ruralnim područjima, u cilju dostizanja standarda, ekonomskog, socijalnog i teritorijalnog razvoja, pametnog, održivog i inkluzivnog rasta kroz razvoj fizičkog kapitala i kao odgovor na izazove koji proizilaze iz klimatskih promjena, kroz promovisanje energetske efikasnosti iz obnovljivih izvora energije, kao i za implementaciju godišnjeg Agrobudžeta u dijelu direktnih plaćanja.

III. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i rješenja

Odredbama člana 1 predloga uredbe – dato je objašnjenje predmeta uredbe koji se odnosi na implementaciju mjera koje se sprovode pomoću Integrisanog administrativnog i kontrolnog sistema;

Odredbama člana 2 predloga uredbe – pojašnjene definicije korisnika podrške;

Odredbama člana 3 predloga uredbe – date su definicije termina koje se koriste u Uredbi;

Odredbama člana 4 predloga uredbe – opisano implementaciono tijelo, sistemi i baze podataka koje se koriste prilikom implementacije mjera;

Odredbama člana 5 predloga uredbe – objašnjava se sistem obračuna podrške;

Odredbama člana 6 predloga uredbe – objašnjava opšte uslove za IAKS mjere koje korisnik mora ispuniti kako bi stekao pravo na ostvarivanje podrške;

Odredbama člana 7 predloga uredbe – detaljno opisuje period implementacije Mjere 4;

Odredbama člana 8 predloga uredbe – detaljno opisuje uslove prihvatljivosti za korisnike Mjere 4, podmjere 1 – Održivo korišćenje planinskih travnjaka;

Odredbama člana 9 predloga uredbe – opisuje obaveze korisnika koji su ostvarili podršku kroz Mjeru 4, podmjeru 1 – Održivo korišćenje planinskih travnjaka;

Odredbama člana 10 predloga uredbe – opisuje visinu podrške koju je moguće ostvariti;

Odredbama člana 11 predloga uredbe – detaljno opisuje uslove prihvatljivosti za korisnike Mjere 4, podmjere 2 – Organska proizvodnja u prelaznom periodu;

Odredbama člana 12 predloga uredbe – detaljno opisuje uslove prihvatljivosti za korisnike Mjere 4, podmjere 2 – Organska proizvodnja za proizvođače sa sertifikatom za organsku proizvodnju;

Odredbama člana 13 predloga uredbe – opisuje obaveze korisnika koji su ostvarili podršku kroz Mjeru 4, podmjeru 2 – Organska proizvodnja;

Odredbama člana 14 predloga uredbe – opisuje visinu podrške koju je moguće ostvariti;

Odredbama člana 15 predloga uredbe – detaljno su propisane obaveze sertifikacionog tijela;

Odredbama člana 16 predloga uredbe – detaljno opisuje uslove prihvatljivosti za korisnike Mjere 4, podmjere 3 – Genetički resursi u poljoprivredi;

Odredbama člana 17 predloga uredbe – detaljno opisuje uslove prihvatljivosti za korisnike Mjere 4, podmjere 3 – Genetički resursi u poljoprivredi;

Odredbama člana 18 predloga uredbe – opisuje obaveze korisnika koji su ostvarili podršku kroz Mjeru 4, podmjeru 3 – Genetički resursi u poljoprivredi;

Odredbama člana 19 predloga uredbe – opisuje visinu podrške koju je moguće ostvariti;

Odredbama člana 20 predloga uredbe – dodatno pojašnjeni kriterijumi kada se investicija odnosi na preradu poljoprivrednih proizvoda u malim količinama;

Odredbama člana 21 predloga uredbe – opisuje sadržaj elektronske baze podataka – Evidenciju zahtjeva;

Odredbama člana 22 predloga uredbe – opisuje tok preuzimanja podataka neophodni za administrativnu provjeru podnijetih zahtjeva;

Odredbama člana 23 predloga uredbe – opisuje sadržaj i način podnošenja Jedinstvenog zahtjeva za podršku;

Odredbama člana 24 predloga uredbe – bliže su definisani rokovi, mjesto i način podnošenja jedinstvenog zahtjeva;

Odredbama člana 25 predloga uredbe – opisuje mogućnost dopune i izmjene jedinstvenog zahtjeva;

Odredbama člana 26 predloga uredbe – opisuje mogućnost i proceduru odustajanja od Jedinstvenog zahtjeva;

Odredbama člana 27 predloga uredbe – bliže definisan pojam više sile;

Odredbama člana 28 predloga uredbe – bliže definisani postupci kontrole ispunjenosti uslova za ostvarivanje prava za IAKS mjere;

Odredbama člana 29 predloga uredbe – bliže definisani postupci prilikom kontrole na terenu;

Odredbama člana 30 predloga uredbe – bliže definisan način obračuna podrške za direktna plaćanja;

Odredbama člana 31 predloga uredbe – bliže definisan način obračuna podrške za Mjeru 4;

Odredbama člana 32 predloga uredbe – bliže definisani kriterijumi za bodovanje i rangiranje IAKS mjera finansirane kroz Mjeru 4;

Odredbama člana 33 predloga uredbe – opisuje hronologiju donošenja odluke o dodjeli sredstava podrške;

Odredbama člana 34 predloga uredbe – bliže definisane okolnosti u kojima se odbija dodjela sredstava podrške;

Odredbama člana 35 predloga uredbe – bliže definisane okolnosti i način povraćaja isplaćenih sredstava podrške;

Odredbama člana 37 predloga uredbe – određen je datum stupanja na snagu uredbe.

IV. Razlozi hitnosti za stupanje na snagu propisa danom objave

V. Finansijska sredstva potrebna za sprovođenje uredbe

Za sprovođenje ove uredbe nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
NAZIV PROPISA	Uredba o realizaciji i postupku korišćenja IAKS mjera Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III programa) i direktnih plaćanja u poljoprivredi

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

U važećem normativnom okviru reguliše se realizacija i postupak korišćenja IAKS mjera u okviru IPARD III programa i sistema direktnih plaćanja u poljoprivredi. Ovom Uredbom uređuje se realizacija i postupak korišćenja sredstava finansijske podrške, za sprovođenje mjera ruralnog razvoja iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske unije (IPA) za Agro-ekološke- klimatske mjere i mjere organske proizvodnje u skladu sa Programom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD III programa za programski period 2021-2027 i direktnih plaćanja iz Uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike – Agrobudžet.

Predlog Uredbe propisuje predmet uredbe, osnovne pojmove, korisnike podrške i kompletan sistem implementacije mjera koje se sprovode putem Integrisanog administrativnog i kontrolnog sistema (IAKS). Uredbom su definisani opšti uslovi za ostvarivanje prava na podršku, način obračuna sredstava, obaveze korisnika i tijela uključenih u proces sprovođenja, kao i procedure podnošenja, administrativne provjere i kontrole zahtjeva.

U uvodnim odredbama definisani su predmet i ciljevi uredbe, kao i ko su korisnici podrške i osnovni termini koji se koriste u njenom tekstu. Nadalje je opisan sistem implementacije IAKS mjera, uključujući nadležna tijela, baze podataka i procedure obračuna finansijske podrške. Uredba propisuje opšte uslove koje korisnik mora ispuniti da bi ostvario pravo na podršku. Posebno je obrađena Mjera 4, koju čine tri podmjere: održivo korišćenje planinskih travnjaka, organska proizvodnja i genetički resursi u poljoprivredi. Za svaku podmjeru detaljno su definisani uslovi prihvatljivosti, obaveze korisnika, kao i visina podrške koja se može ostvariti. Dodatno su propisane obaveze sertifikacionog tijela u vezi sa organskom proizvodnjom.

Uredba precizira i posebne kriterijume za slučajeve kada se investicija odnosi na preradu poljoprivrednih proizvoda u malim količinama. U dijelu koji se odnosi na administrativne procedure, propisan je sadržaj elektronske Evidencije zahtjeva, način preuzimanja podataka za administrativnu provjeru, kao i sadržaj elektronske baze, način i rokovi podnošenja Jedinstvenog zahtjeva za podršku. Definisane su procedure dopune, izmjene i odustajanja od zahtjeva, kao i pojam više sile koji može uticati na realizaciju obaveza korisnika. Uredbom su detaljno uređeni postupci kontrole ispunjenosti uslova za ostvarivanje prava na podršku, uključujući administrativnu i terensku kontrolu. Takođe je definisan način obračuna podrške – pjedinačno za direktna plaćanja i za Mjeru 4 – kao i kriterijumi za bodovanje i rangiranje zahtjeva u okviru ove mjere. Dalje su opisane procedure donošenja odluke o dodjeli podrške, razlozi za odbijanje zahtjeva, te okolnosti i način povraćaja isplaćenih sredstava. U završnim odredbama predlog uredbe određuje datum njenog stupanja na snagu.

- Usvajanjem IPARD III programa, stvorili su se preduslovi za povlačenje pretpristupne pomoći Evropske unije. Kako bi se nesmetano implementirao pomenuti program, neophodno je donijeti pravni akt koji će urediti ovu oblast. Pravni osnov za donošenje Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja IAKS mjera Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III programa) i direktnih plaćanja u poljoprivredi, sadržan je u članu 11 i članu 26 stav 2 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni list CG“ br. 56/09, 34/14, 1/15, 30/17 i 59/21).
 - Posljedice problema vezuju se za nemogućnost adekvatnog korišćenja pretpristupnih fondova Evropske unije koji su namijenjeni ruralnom razvoju, što rezultira rizikom od gubljenja bespovratnih sredstava raspoloživih kroz IPARD III program, te smanjenje investicija u sektoru poljoprivrede. Proces usklađivanja sa EU praksama i standardima bio bi značajno usporen, a efekti na ruralni razvoj bili bi ograničeni, što bi imalo dugoročne negativne implikacije na održivost sektora. Nepostojanje jedinstvene i sveobuhvatne uredbe koja transparentno propisuje obaveze korisnika, institucija i kontrolnih tijela stvara pravnu nesigurnost, otežava sprovođenje mjera i smanjuje iskorišćenost dostupnih sredstava Evropske unije i nacionalnog Agrobudžeta.
 - Oštećenih strana nema, ali neusvajanjem ove Uredbe oštećeni mogu biti poljoprivredni proizvođači, odnosno fizička i pravna lica korisnici IPARD III programa i nacionalnih plaćanja u poljoprivredi.
- Bez primjene propisa, bespovratna sredstva iz IPARD III programa ne bi bila iskorišćena u skladu sa planom potrošnje, te bi bila vraćena u budžet EU, uz neispunjavanje indikatora uspješnosti.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**
- Ovom Uredbom omogućava se realizacija IPARD III Programa 1.3 verzija, čija je namjera da pripremi crnogorske poljoprivrednike za ulazak u Evropsku uniju, na način što će sredstva iz IPA III – oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja biti iskorišćena u što većoj mjeri. To će za posledicu imati unapređenje kvaliteta proizvoda, povećanje obima proizvodnje, veću konkurentnost i dostizanje EU standarda bezbjednosti hrane u primarnom i prerađivačkom sektoru. Donošenje Uredbe omogućice povlačenje finansijskih sredstava iz pretpristupnih fondova crnogorskim poljoprivrednim proizvođačima koji žive u ruralnim područjima, u cilju dostizanja standarda, ekonomskog, socijalnog i teritorijalnog razvoja, pametnog, održivog i inkluzivnog rasta kroz razvoj fizičkog kapitala i kao odgovor na izazove koji proizilaze iz klimatskih promjena, kroz promovisanje energetske efikasnosti iz obnovljivih izvora energije, kao i za implementaciju godišnjeg Agrobudžeta u dijelu direktnih plaćanja.
- Predloženom Uredbom korisniku sredstava podrške definiše se način korišćenja sredstava iz IPARD III programa; definišu se prihvatljivi korisnici, sektori, investicije i troškovi, kao i uslovi koje je potrebno ispuniti radi dobijanja bespovratnih sredstava, te procedura terenske i administrativne kontrole. Na ovaj način korisniku se olakšava uvid u sve uslove i procedure dostupnih sredstava za finansiranje investicija, čime se istovremeno podstiče efikasnija potrošnja sredstava IPARD III programa.
- Navedeni ciljevi su u potpunosti usaglašeni sa Strategijom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2022–2028. Takođe, Program je usaglašen sa ciljevima nove Zajedničke poljoprivredne politike EU. IPARD III program usvojen je 29. juna 2022. godine od strane Evropske komisije, a 28. jula 2022. godine od strane Vlade Crne Gore.
- Uvođenje novog modela podrške, kako je definisano predloženom Uredbom, ujedno predstavlja i usklađivanje sa pravnom tekovinom Evropske unije u dijelu koji se odnosi na sistem direktnih

plaćanja, IAKS mjere i upravljanje poljoprivrednim intervencijama. Ovaj model odgovara strukturama koje se primjenjuju u državama članicama EU, te omogućava da se administrativni kapaciteti, informatički sistemi i korisnici pripreme za potpuni prelazak na pravila Zajedničke poljoprivredne politike od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Na taj način, ciljevi Uredbe nijesu usmjereni samo na efikasno korišćenje IPARD III sredstava u aktuelnom programskom periodu, već i na stvaranje institucionalnih, tehničkih i operativnih uslova za potpunu integraciju Crne Gore u EU sistem direktnih plaćanja i standardizovanih IAKS procedura.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- U razmatranju mogućih opcija za rješavanje identifikovanih problema i postizanje utvrđenih ciljeva, analizirane su tri standardne opcije koje se koriste u RIA procesu: opcija „status quo“, neregulatorna opcija i opcija donošenja novog propisa (preferirana opcija). Svaka od njih ima različite implikacije na mogućnost sprovođenja IPARD III programa i mjera direktnih plaćanja u poljoprivredi.

Opcija 0 – Status quo

- Zadržavanje postojećeg stanja podrazumijevalo bi nastavak primjene važećih podzakonskih akata, koji nijesu u potpunosti usklađeni sa pravilima IPARD III programskog perioda, procedurama Evropske komisije i standardima integrisanog administrativnog i kontrolnog sistema. Ova opcija bi dovela do nastavka zastoja u sprovođenju mjera, ograničila pristup korisnika pretpristupnim fondovima, povećala rizik od nepravilnosti i finansijskih korekcija, te usporila modernizaciju poljoprivrednog sektora. Posebno treba naglasiti da bi, u slučaju zadržavanja statusa quo, postojala realna mogućnost gubitka već opredijeljenih bespovratnih sredstava Evropske unije, s obzirom na to da korišćenje sredstava IPARD III programa ima jasno definisane rokove i strogo propisane procedure koje se ne mogu sprovoditi bez adekvatnog pravnog okvira. Iz navedenih razloga, ova opcija se ne može smatrati održivom niti prihvatljivom.

Opcija 1 – Neregulatorna opcija

- Neregulatorni pristupi (smjernice, instrukcije, tehnička uputstva, međuresorna koordinacija ili dobrovoljni mehanizmi) ne mogu zamijeniti obavezu donošenja formalnog propisa, jer je IPARD III program, kao i sistem direktnih plaćanja u poljoprivredi, zasnovan na precizno definisanim procedurama koje moraju biti uređene obavezujućim pravnim aktom. Budući da su implementaciona tijela već akreditovana od strane Evropske komisije za sprovođenje IPARD III programa, svaka promjena u procedurama, kriterijumima, obavezama korisnika i standardima kontrole mora biti propisana u formi uredbe. Neregulatorna opcija ne bi mogla da obezbijedi pravnu sigurnost korisnika niti punu usklađenost sa pravilima Evropske unije, zbog čega je isključena kao održiva alternativa.

Opcija 2 – Donošenje nove Uredbe (preferirana opcija)

- Donošenje nove Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja IAKS mjera u okviru IPARD III programa i direktnih plaćanja predstavlja jedinu održivu i opravdanu opciju. Ova opcija omogućava punu usklađenost sa pravilima Evropske unije i procedurama IPARD III programa; standardizaciju administrativnih postupaka i kontrolnih mehanizama; pravnu jasnoću u pogledu uslova prihvatljivosti, obaveza korisnika i načina obračuna podrške; unapređenje efikasnosti institucija; omogućavanje korisnicima da pravovremeno pristupe bespovratnim sredstvima za modernizaciju proizvodnje, ruralni razvoj i dostizanje EU standarda. Kako su sva implementaciona tijela već akreditovana od strane Evropske unije, ispunjeni su uslovi za punu

realizaciju IPARD III programa, pa je od presudnog značaja da Uredba stupi na snagu odmah nakon objavljivanja, kako bi se spriječio gubitak raspoloživih sredstava i obezbijedilo njihovo potpuno korišćenje u predviđenom roku.

Obrazloženje preferirane opcije

- Preferirana opcija je donošenje nove Uredbe, jer predstavlja jedinu opciju koja je u potpunosti kompatibilna sa obavezama Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji i sa pravilima sprovođenja IPARD III programa. S obzirom na to da su sredstva iz IPARD III programa već opredijeljena, a njihovo korišćenje vremenski ograničeno, nepostojanje valjanog propisa bi rezultiralo gubitkom dijela ili čak ukupnog iznosa bespovratnih sredstava. Uredba je neophodna za nesmetanu primjenu mjera, dostupnost podrške poljoprivrednicima, smanjenje administrativnih barijera i obezbjeđivanje pune usklađenosti sa pravilima Evropske unije. Donošenjem Uredbe stvaraju se preduslovi za modernizaciju sektora, unapređenje konkurentnosti, razvoj ruralnih područja i efikasno upravljanje agrarnom politikom, te blagovremenu i efikasnu potrošnju Eu sredstava kroz IPARD III program, zbog čega je ova opcija jasno superiorna i jedina opravdana.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**
- Primjena predložene Uredbe najviše će uticati na primarne poljoprivredne proizvođače, kao direktne korisnike mjera direktne podrške i IAKS mehanizama. Uvođenje jasnih i standardizovanih procedura u okviru jedinstvenog zahtjeva, administrativnih kontrola, terenskih provjera i obračuna prava rezultiraće većom pravnom sigurnošću, tačnijim obračunom podrške i smanjenjem rizika od tehničkih grešaka. Pozitivan uticaj očekuje se u pogledu dostupnosti informacija, razumljivosti obaveza, boljeg planiranja proizvodnje i stabilnijeg privrednog okruženja za primarne proizvođače.
- Direktno, Uredba unaprijeđuje sistem direktnih plaćanja i IAKS mjera kroz jasnije definisanje kriterijuma prihvatljivosti, standardizovane procedure kontrole i transparentno utvrđivanje prava na podršku. Ovo će omogućiti primarnim proizvođačima da brže i efikasnije koriste mjere podrške, što doprinosi stabilnosti prihoda, planiranju proizvodnje, očuvanju stočnih i biljnih resursa, kao i ispunjavanju standarda usklađenosti (cross-compliance). Indirektni pozitivni efekti očekuju se u vidu jačanja organizacije proizvodnje, boljeg upravljanja resursima i povećanja ukupne efikasnosti poljoprivrednih gazdinstava.
- Negativni uticaji nijesu očekivani, jer predložena Uredba ne uvodi nove finansijske obaveze, dodatne administrativne takse niti povećava obim dokumentacije koju primarni proizvođači treba da dostave. Naprotiv, precizno propisane procedure doprinose smanjenju nerazumijevanja, pogrešnih prijava i naknadnih korekcija, čime se umanjuje administrativno opterećenje korisnika. Institucije uključene u proces (Ministarstvo i Direktorat za plaćanja) već posjeduju akreditovane kapacitete za primjenu IAKS sistema i sprovođenje mjera direktnih plaćanja, te će primjena Uredbe biti realizovana bez dodatnih troškova za javnu upravu.
- Primjena propisa neće stvoriti troškove za građane, privredu, niti mikro, mala i srednja poljoprivredna gazdinstva. Uredba se primarno odnosi na bolju organizaciju postojećeg sistema

direktne podrške, bez uvođenja novih nameta, naknada, saglasnosti ili dodatnih administrativnih procedura. U tom smislu, očekivani pozitivni efekti u potpunosti nadmašuju eventualne minimalne troškove prilagođavanja preciznijim procedurama ili novim informatičkim funkcionalnostima. Propis unapređuje predvidivost sistema podrške i kvalitet donošenja odluka za poljoprivrednike, što predstavlja dugoročno značajnu korist za sektor.

- Donošenjem Uredbe stvaraju se stabilni i transparentni uslovi koji podstiču razvoj poljoprivrede i jačaju konkurenciju među primarnim proizvođačima. Precizno utvrđena pravila za priznavanje prava na podršku i sprovođenje IAKS mehanizama ohrabruju proizvođače da prošire obim proizvodnje, registruju gazdinstva, ulažu u unapređenje standarda i aktivnije učestvuju u sistemu podrške. Time Uredba doprinosi formalizaciji sektora i jačanju njegove tržišne konkurentnosti.
- Procjena administrativnih opterećenja pokazuje da Uredba ne povećava postojeće obaveze, već uvodi veći stepen jasnoće i ujednačenosti procedura. Time se smanjuju barijere za primarne proizvođače, jer se umanjuje rizik od odbijanja zahtjeva, povećava transparentnost kontrolnih mehanizama i ubrzava donošenje rješenja o isplati. Administrativni kapaciteti institucija su već akreditovani i prilagođeni primjeni IAKS sistema, pa se sprovođenje Uredbe u potpunosti uklapa u postojeći organizacioni okvir, bez dodatnih troškova ili prepreka za korisnike.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/prijedlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

- Za realizaciju IPARD III programa već opredijeljeno je 18.975.947 eura nacionalnih sredstava.
- Implementacija predložene Uredbe ne zahtijeva obezbjeđivanje novih ili dodatnih finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Mjere na koje se Uredba odnosi – direktna plaćanja i IAKS mehanizmi za primarne poljoprivredne proizvođače – već se kontinuirano finansiraju iz sredstava Agrobudžeta, u skladu sa godišnjim programom mjera agrarne politike. Uvođenjem ove Uredbe ne mijenja se obim javne potrošnje; unapređuje se i precizira normativni okvir koji uređuje realizaciju mjera koje se primjenjuju dugi niz godina.
- Finansijska sredstva potrebna za sprovođenje propisa obezbjeđuju se na godišnjem nivou kroz usvajanje Agrobudžeta. Ne postoji potreba za novim, jednokratnim izdvajanjima niti za dodatnim finansijskim mehanizmima, jer se Uredbom ne uvode nove mjere, već se pravno uređuje način sprovođenja postojećih. Takođe, određene mjere – uključujući podršku za organsku proizvodnju koja se do sada finansirala iz nacionalnog budžeta – prelaze na finansiranje iz IPARD III programa, što dugoročno smanjuje pritisak na državni budžet, bez stvaranja dodatnih fiskalnih obaveza.
- Implementacijom propisa ne nastaju međunarodne finansijske obaveze. Naprotiv, primjena Uredbe omogućava efikasno korišćenje već odobrenih pretpristupnih sredstava Evropske unije

u okviru IPARD III programa, čime se obezbjeđuje kontinuitet podrške korisnicima i smanjuje rizik od povraćaja neiskorišćenih sredstava. Uredba predstavlja normativni preduslov za sprovođenje postojećih finansijskih obaveza Crne Gore prema Evropskoj uniji, bez stvaranja novih međunarodnih zaduženja ili fiskalnih obaveza.

- Sredstva potrebna za sprovođenje mjera obuhvaćenih Uredbom već su planirana u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, kao i u projekcijama budžeta za narednu godinu, u okviru Agrobudžeta. Budući da propis ne mijenja strukturu ni dinamiku finansiranja postojećih mjera, sva neophodna sredstva već su obuhvaćena postojećim budžetskim planiranjem.
- Uredbom nijesu predviđeni novi podzakonski akti propisi koji bi stvarali dodatne finansijske obaveze, niti se predviđa donošenje propisa koji bi zahtijevali nova budžetska izdvajanja. Eventualne interne procedure i tehnička uputstva nadležnih organa nemaju fiskalne implikacije i služe isključivo za tehničku operacionalizaciju postojećih procesa.
- Implementacija propisa neće generisati prihod za budžet Crne Gore, niti je to svrha Uredbe, jer se radi o normativnom uređivanju sistema direktne podrške, a ne o mjerama koje proizvode fiskalni uticaj.
- Pri izradi procjene fiskalnog uticaja primijenjena je metodologija poređenja postojećeg nivoa finansiranja mjera kroz Agrobudžet i projekcija finansiranja IPARD III mjera. Analizirani su dostupni budžetski dokumenti, važeći propisi i planovi nadležnih institucija. Nije bilo problema u obračunu, jer Uredba ne uvodi nove finansijske obaveze niti mijenja postojeće budžetske pozicije.
- Tokom pripreme nacrtu Uredbe nijesu evidentirane primjedbe i sugestije Ministarstva finansija u pogledu fiskalnih implikacija, budući da propis ne utiče na budžet i ne mijenja finansijsku konstrukciju Agrobudžeta. Shodno tome, nije bilo potrebe za izmjenama teksta iz fiskalnih razloga, a sve relevantne procedure su već obuhvaćene postojećim budžetskim planiranjem.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su prijedlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. obrazložiti.**
- Nije korišćena eksterna ekspertska podrška. Prijedlog uredbe je pripremljen u saradnji Direktorata za ruralni razvoj (IPARD Upravljačko tijelo) i Direktorata za plaćanje (IPARD Agencije) i Direktoratom za poljoprivredu.
- Prilikom donošenja prijedloga Uredbe izvršene su interne konsultacije, dok konsultacije šire javnosti nije izvršene.
- Prilikom konsultacija došlo je formiranja pravnog okvira za implementaciju IPARD III programa.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**
- Implementacija predložene Uredbe može se suočiti sa određenim tehničkim i organizacionim izazovima, prvenstveno u pogledu prilagođavanja korisnika novim procedurama, usklađivanja različitih registara u okviru IAKS sistema i obezbjeđivanja potpune tačnosti podataka u jedinstvenom zahtjevu. Potencijalni izazov predstavlja i pravovremena koordinacija svih implementacionih tijela, naročito u dijelu administrativnih i terenskih kontrola, kao i efikasna komunikacija sa korisnicima u prvim mjesecima primjene novog modela. Ipak, imajući u vidu

postojeće akreditovane kapacitete i dugogodišnje iskustvo u sprovođenju sličnih mjera, očekuje se da će navedeni izazovi biti ograničeni i privremenog karaktera.

- Tokom primjene propisa biće preduzete mjere usmjerene na obezbjeđivanje pune funkcionalnosti sistema i ostvarivanje planiranih ciljeva. To podrazumijeva kontinuiranu edukaciju korisnika i službi koje sprovode propis, unapređenje informatičkih rješenja za podnošenje i obradu zahtjeva, ujednačavanje procedura kontrole i jačanje koordinacije između Ministarstva, Direktorata za plaćanja i ostalih institucija uključenih u IAKS sistem. Posebna pažnja biće posvećena brzom otklanjanju tehničkih i administrativnih prepreka tokom početnog perioda primjene, radi smanjenja rizika od grešaka i ubrzanja realizacije mjera direktne podrške.
- Glavni indikatori za mjerenje uspješnosti implementacije propisa biće preuzeti iz IPARD III programa, a već su usaglašeni sa Evropskom komisijom.
- Monitoring i evaluaciju primjene propisa sprovodiće nadležne institucije u skladu sa uspostavljenim sistemom IPARD III programa. Za operativni monitoring i evaluaciju nadležna je Direkcija za monitoring i evaluaciju IPARD-a, dok strateški nadzor vrši Monitoring komitet IPARD III programa, u skladu sa kriterijumima i indikatorima odobrenim od strane Evropske komisije. Ove institucije pratiće realizaciju mjera, kvalitet administrativnih procedura, dinamiku isplata i stepen ostvarenih rezultata, te će pripremati periodične izvještaje o napretku.
- U zavisnosti od stepena realizacije i iskorišćenosti sredstava biće procjenjivane i buduće potrebe Crne Gore za finansiranjem iz budžeta Evropske unije. Ostvareni rezultati u sprovođenju mjera direktne podrške i IAKS procedura direktno utiču na način na koji će Evropska komisija određivati buduće finansijske alokacije. Zbog toga je od izuzetnog značaja da se sa implementacijom Uredbe otpočne bez odlaganja, kako bi se obezbijedila puna iskorišćenost dostupnih sredstava i stvorili argumenti za povećanje ili zadržavanje obima budućih EU fondova namijenjenih Crnoj Gori.

Datum i mjesto:

Podgorica, 01.12.2025. godine

Starješina

Vladimir Joković

